

SYNODALITA – Koniec Cirkvi, ako ju poznáme?, IV.

časť: Latinská Amerika ide rovnakou cestou

Paweł Chmielewski

21. januára 2022 ✚ Cirkev ✚ Synodalita

Zdroj: youtube.com

pokračovanie III. časti

Latinská Amerika ide rovnakou cestou

Ak by sa synodálne debaty konali iba v Nemecku, mohli by sme si trochu vydýchnuť: je predsa nepredstaviteľné, žeby v globálnom Synodálnom procese celá Cirkev prijala modely vytvorené v tejto krajine. Revolúcia, žiaľ, koná prešibanejšie. Okrem Nemecka sa veľká synodálna diskusia – rok pred pápežovým rozhodnutím o otvorení procesu – začala aj v Latinskej Amerike. V júni 2020 začalo svoju činnosť Cirkevné zhromaždenie Latinskej Ameriky a Karibiku, ktoré vzniklo ako reakcia na Amazonskú synodu a postsynodálnu adhortáciu *Querida Amazonia*. Nie je to zhromaždenie biskupov, ale katolíkov vo všeobecnosti.

Už v novembri 2021 sa zhromaždenie zišlo v Mexiku, aby prerokovalo niekoľko kľúčových tém z pohľadu organizátorov a účastníkov procesu. Zhromaždenie rokuje v spolupráci s CELAM (Latinskoamerická rada biskupov) a REPAM (Panamská cirkevná sieť), organizáciou vytvorenou za účelom zorganizovania Amazonskej synody. Za synodálny proces v Latinskej Amerike sú zodpovední ľudia, ktorí stoja na čele CELAM a REPAM. Jednou z kľúčových postáv je Mauricio Lopez, výkonný tajomník organizácie REPAM, ktorý je v zhromaždení koordinátorom Výboru pre počúvanie (sic). Krátko po Amazonskej synode Lopez v médiách tvrdil, že *Querida Amazonia* nechala otázku uvoľnenia disciplíny kňazského celibátu otvorenú; okrem toho podľa neho „niet pochyb“, že v katolíckej Cirkvi dôjde k zavedeniu *viri probati*.

Podobnosť medzi latinskoamerickými a nemeckými programami by nemala byť prekvapením: už dlho idú na spoločnej trase. Nemecko taktiež aktívne podporuje Cirkev v Južnej Amerike, napríklad prostredníctvom dvoch organizácií *Adveniat* a *Misereor*, ktoré do Ameriky posielajú desiatky miliónov eur.

Jednou z dôležitých súčastí Cirkevného zhromaždenia Latinskej Ameriky a Karibiku je organizácia Amazonská cirkevná konferencia. Bola zriadená v júni 2020 a podľa slov jedného z jej vedúcich predstaviteľov, biskupa Martinez de Aguirre z Puerto Maldonado v Peru, má byť nový orgán „akýmsi

experimentom“. *„Neviem, či je to najvhodnejšie slovo, ale má to byť akýsi experiment novej formy života Cirkvi založeného na synodality, v ktorej biskup už nie je ten, kto vedie MIESTNU cirkev, ale je súčasťou väčšej cirkevnej cesty.“* Hierarcha dodal, že podľa pápeža Františka má byť územie Amazónie skúšobným poľom pre Cirkev po II. vatikánskom koncile. Ide najmä o novú, oveľa silnejšiu úlohu žien než predtým.

K vzniku konferencie sa vyjadril aj Mauricio Lopez, ktorý sa ako výkonný tajomník organizácie REPAM podieľa na jej činnosti. Médiam povedal, že ide o to, aby *„vznikol nový spôsob bytia Cirkvi“*. Organizácia má diskutovať o otázkach ako ekologický hriech či amazonský liturgický obrad; Lopez sa zmienil aj o otázke diakonátu pre ženy. Zdôraznil, že konferencia je novátorská, pretože nie je konferenciou biskupov – zahŕňa aj domorodé obyvateľstvo a laikov. Okrem toho sa rozchádza s pojmom „štát alebo krajina“ a namiesto toho sa zameriava na konkrétne územie – na Amazóniu. Podľa Lopeza je vytvorenie a fungovanie konferencie „novotou Ducha“; a z dlhodobého hľadiska sa má „usilovať o komplementárnosť“.

O význame konferencie hovorila aj rehoľníčka Laura Vicuña Pereirová. Podľa jej hodnotenia dnes Cirkev v Latinskej Amerike stojí pred úlohou *„prekonať androcentrický, patriarchálny a klerikálny model“*. Hľadá *„nové formy ekleziológie a formy organizácie Cirkvi“*.

Dva modely pre svet: nemecký a latinskoamerický

Latinskoamerické hnutia sa zameriavajú na chudobu, vylúčenie a kolonizáciu. Nemecké hnutia sa zameriavajú na problém sexuálneho zneužívania. V konečnom dôsledku sú však závery, ktoré z týchto hnutí vyplynuli, dosť podobné: úplná prestavba Cirkvi v mnohých kľúčových aspektoch. Dá sa predpokladať, že ide jednoducho o dva modely na dosiahnutie rovnakého cieľa.

Latinskoamerický model vychádza zo skutočných problémov, ako je chudoba, a na tomto základe buduje synodálnu cirkev s celým protestantským balíkom. To by nepochybne mohlo osloviť Cirkev v rozvojových krajinách, okrem Latinskej Ameriky aj v Afrike alebo Ázii. Okrem toho tento model katolicizmu môže byť presvedčivý napríklad pre černošskú katolícku populáciu v Spojených štátoch.

Na druhej strane nemecký model vychádza z problematiky sexuálneho zneužívania. To zohráva veľkú úlohu v synodálnych dokumentoch. Je to dôležité najmä z pohľadu Poľska, kde je téma sexuálneho zneužívania tiež veľmi aktuálna. Predsynodálne *Vademecum* medzitým uvádza:

„Nemôžeme však zakrývať skutočnosť, že Cirkev sama musí čeliť nedostatku viery a korupcii aj vo svojom vnútri. Nesmieme zabúdať najmä na utrpenie, ktoré prežívajú maloletí a zraniteľné osoby „v dôsledku sexuálneho zneužívania, zneužívania moci a svedomia, ktorého sa dopúšťa značný počet kňazov a zasvätených osôb“. Sme neustále vyzývaní, aby sme „ako Boží ľud na seba brali bolesť našich bratov a sestier zranených na tele i na duši“. Príliš dlho bolo volanie obetí volaním, ktoré Cirkev nebola schopná dostatočne vypočuť. Ide o hlboké rany, ktoré sa ťažko hoja, za ktoré sa nikdy dostatočne neospravedlníme a ktoré sú prekážkou, niekedy silnou, na ceste k „spoločnému životu“.

Pred Cirkvou ako celkom stojí výzva vysporiadať sa s bremenom kultúry presiaknutej klerikalizmom, ktoré zdedila zo svojich dejín, a za formy riadenia, do ktorých sú implantované rôzne druhy zneužívania (mocenského, ekonomického, svedomia, sexuálneho). Nie je možné „predstaviť si konverziu cirkevnej činnosti bez aktívnej účasti všetkých členov Božieho ľudu“:

spoločne prosíme Pána o „milosť obrátenia a vnútorného pomazania, aby sme tvárou v tvár tomuto zločinu zneužívania dokázali vyjadriť svoju ľútosť a rozhodnosť v odvážnom boji proti nemu.“

Máme tu do činenia s odôvodňovaním potreby reforiem v Cirkvi v súvislosti s otázkou sexuálneho zneužívania – presne tak, ako to robia Nemci. Môže ísť o Cirkev v ekonomicky vyspelých krajinách, ako sú Spojené štáty, západoeurópske krajiny alebo Poľsko. O to viac, že Synodálna cesta sa teší veľkej podpore aj mimo Nemecka. Na Synodálnom zhromaždení na prelome septembra a októbra 2021 bol ako zahraničný pozorovateľ prítomný Théo Péporté, oficiálny zástupca katolíckej Cirkvi v Luxembursku.

Treba pripomenúť, že ide o reprezentanta kardinála Hollericha, ktorý je spoluzodpovedný za kontinentálnu fázu celosvetového Synodálneho procesu. Théo Péporté neskôr v rozhovore pre tlač predstavil nemeckú Synodálnu cestu ako vzor pre svet. *„Tento proces (Synodálna cesta – pozn. red.) je mimoriadne zaujímavý a absolútne potrebný – nielen v Nemecku. Nemeckej cirkvi môžem len zablahoželať, že navrhla takúto cestu a ide po nej. (...) Domov si odnesiem dobré texty, ktoré pripravili grémiá a o ktorých sa diskutovalo na Synodálnom zhromaždení. S veľkou radosťou som čítal preambulu a text programu. Ide o významné teologické analýzy, ktorých význam ďaleko presahuje situáciu v Nemecku. Z tejto práce môžeme čerpať v Luxembursku a ďalších európskych krajinách. Som toho názoru, že Synodálna cesta ako taká je vzorom pre univerzálnu Cirkev. Zo zapojenia laikov v Nemecku sa môžeme veľa naučiť a veľmi dúfam, že myšlienky, ktoré tu odznejú, ovplyvnia aj celosvetový proces,“* povedal.

Ako vidíme, nemeckú Synodálnu cestu a paralelne aj latinskoamerický proces môžu vplyvné liberálne kruhy využiť v ďalších fázach celosvetového synodálneho procesu.

(Pokračovanie)

Predchádzajúce časti:

SYNODALITA – Koniec Cirkvi, ako ju poznáme?, I. časť: Synodálna Cirkev – je ešte katolícka?

SYNODALITA – Koniec Cirkvi, ako ju poznáme?, II. časť: Bude hlas veriacich braný do úvahy?

SYNODALITA – Koniec Cirkvi, ako ju poznáme?, III. časť: Ako to môže dopadnúť? Nemecká predstava

URL adresa článku: <http://christianitas.sk/synodalita-koniec-cirkvi-ako-ju-pozname-iv-cast-latinska-amerika-ide-rovnakou-cestou/>